

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 se sídlem Francouzská 808/19, Praha 2 rozhodl samosoudkyní JUDr. Otílií Hrehovou v právní věci žalobkyně : P. Š. nar. [redacted], [redacted], právně zastoupen JUDr. Tomáš Rydval, Křižíkova 196/18, Praha 8, proti žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti** ČR, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2 **o zaplacení 433.500,- Kč a písemnou omluvu, s příslušenstvím,**

t a k t o :

- I. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku **16.903,- Kč** spolu s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 2. 9. 2013 do zaplacení, to vše do 15 dnů od právní moci rozsudku.
- II. **Z a m í t á s e** žaloba na zaplacení 416.597,- Kč s úrokem z prodlení 8,05 % ročně z dlužné částky od 2. 9. 2013 do zaplacení.
- III. **Z a m í t á s e** žaloba na písemnou omluvu žalované žalobci za vzniklou nemajetkovou újmu spočívající v zadržení a v nezákonném trestním stíhání.
- IV. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku **8.990,- Kč** do 3 dnů od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalobce, JUDr. Tomáše Rydvala, advokáta.

O d ů v o d n ě n í .

Žalobce se podanou žalobou domáhal přiznání nemajetkové újmy ve výši 433.500,- Kč souvislosti s nezákonným trestním stíháním jeho osoby. Uvedl, že dne 17. ledna 2012 došlo policejním orgánem k jeho zadržení, a to po dobu 32 hodin, poté jeho vyslechnutí a téhož dne policejním orgánem bylo zahájeno trestní stíhání proti jeho osobě pro zločin vydírání podle § 175 odst. 1, 2 písm. b) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*trestní zákoník*“) spáchaný ve spolupachatelství podle § 23 trestního zákoníku. Žalobce podal ihned dne 18. ledna 2012 do protokolu stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání avšak tato byla příslušným okresního státního zastupitelství ze dne 13. února 2012 vydaným pod sp. zn. [redacted] zamítnuta jako nedůvodná. Probíhalo přípravní trestní řízení a byla podána obžaloba. Na základě podané obžaloby vydal dne 12. dubna 2012 Okresní soud Praha – západ pod sp. zn. [redacted] trestní příkaz, jímž byl žalobce shledán vinným z přečinu vydírání podle § 175 odst. 1 trestního

zákoníku ve formě účastenství jako organizátor podle § 24 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku a byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku podmíněně, jehož výkon byl odložen na zkušební dobu v trvání tří let. Dne 22. dubna 2012 byl podán odpor proti trestnímu příkazu s odůvodněním, že žalobce se nedopustil žádné trestné činnosti. Poté bylo konáno hlavní líčení dne 20. června 2012 a dne 25. července 2012, kdy Okresní soud Praha - západ rozhodl rozsudkem pod sp. zn. [REDAKCE] tak že žalobce je vinen z přečinu vydírání podle § 175 odst. 1 trestního zákoníku ve formě účastenství jako organizátor podle § 24 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku a odsuzuje se podle § 175 odst. 1 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku. Podle § 81 odst. 1 trestního zákoníku a § 82 odst. 1 trestního zákoníku se mu výkon uloženého trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu v trvání tří let. Proti předmětnému rozsudku podal žalobce prostřednictvím svého obhájce odvolání, a to dne 10. září 2012. V odůvodnění obhájce především uvedl, že žalobce se nedopustil žádné trestné činnosti. Přičemž bylo poukázáno, že v celém trestním řízení proti žalobci byly porušovány základní zásady trestního řízení, od zásady in dubio pro reo, až po zásadu, že vina musí být obviněnému prokázána a hlavně zásada subsidiarity trestní represe. Dne 1. listopadu 2012 pak Krajský soud v Praze pod sp. zn. [REDAKCE] rozhodl o odvolání, a to tak, že podle § 258 odst. 1 písm. d) tr.ř. se napadený rozsudek ruší a podle § 259 odst. 3 písm. a) tr.ř. se znovu rozhoduje tak, že se podle § 226 písm. b) trestního řádu zprošťuje obžaloby z přečinu vydírání podle § 175 odst. 1 trestního zákoníku, formou účastenství jako organizátor podle § 24 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku, kterého se měli dopustit skutkem v napadeném rozsudku popsáním, **neboť v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem.** Je tak zřejmé, že **došlo k nezákonnému rozhodnutí** orgánu státní moci, a to nejprve usnesením policejního orgánu č. j. [REDAKCE] ze dne 18. ledna 2012 o zahájení trestního stíhání, sepisu o podání obžaloby (ze dne 27. března 2012) a dále rozsudkem Okresního soudu Praha – západ ze dne 25. července 2012 sp. zn. [REDAKCE]. Žalobce uplatnil nárok u žalované mimosoudně, žalovaná na podání žalobce odpověděla sdělením ze dne 21. srpna 2013 a žalobci oznámila, že po zvážení všech okolností mu **přiznává částku ve výši 2.000,-Kč za zadržení žalobce.** Ke zbývajícím částce žalovaná uvedla, že přiznání zadostiučinění v penězích vzhledem k okolnostem případu není nezbytné. Žalobci byla **způsobena nemajetková újma**, především újma morální, když byl jako člověk, který nebyl doposud trestně stíhán, vystaven velkému psychickému tlaku probíhajícími trestními stíháními, zadržení jeho osoby, výslechy a účastí u soudu. Navíc byl žalobci v 1. instanci sdělen odsuzující rozsudek pro skutek, který nepochybně od samého počátku, při zachování zdravého právního myšlení, nebyl trestným činem. Mimo jiné, mohlo mít probíhající trestní stíhání vliv i na profesní život žalobce, i když tyto domněnky lze stěží potvrdit. Žalobce však jako živnostník je zaměstnáván nejen na základě svých dovedností, ale i na základě své pověsti, která byla probíhajícími trestními stíháními pošramocena. Na základě výše popsaných důvodů se žalobce domnívá, že jím požadovaná částka **1.500,-Kč odškodnění za každý den trestního stíhání** je adekvátní. Žalobce se naprosto neztotožňuje se závěrem žalované, že prohlášení usnesení o zahájení trestního stíhání za nezákonné se má považovat za přiměřené zadostiučinění, neboť žalobce žil po dobu 289 dnů, po které probíhalo trestní stíhání v neustálém strachu o budoucnost nejen sebe, ale i své rodiny. A to vše se dělo pro skutek, který ve svém důsledku nebyl trestným činem. Požaduje tak za každý den trestního stíhání od 18. ledna 2012 do 1. listopadu 2012 (289 dní) 1.500,-Kč. Celková výše požadovaného zadostiučinění činí 433.500,-Kč.

Žalovaná uplatněný nárok neuznala. Má za to, že žalovaný nárok není důvodný, a proto jej neuznává, a to ani co do důvodu, ani co do výše, a to v plném rozsahu. Žalovaná trvá na právním názoru, který sdělila žalobci v rámci mimosoudního projednání tvrzeného nároku dopisem ze dne 21.8.2013. Žalovaná vyslovila žalobci konstatování porušení práva, přičemž dle jejího názoru není přiznání zadostiučinění v penězích vzhledem k okolnostem případu nezbytné. Vzhledem k výše uvedenému má žalovaná za to, že žalovaný nárok není důvodný a proto navrhuje zamítnutí žaloby.

V průběhu řízení žalobce rozšířil žalobu, aby žalovaná k finančnímu odškodnění byla povinna se písemně žalobci omluvit za vzniklou újmu zadržením a nezákonným trestním stíháním. Soud tuto změnu žaloby připustil.

Nesporným účastníci učinili uplatnění nároku u žalované řádně a včas a dále průběh a výsledek trestního řízení. To bylo zahájeno 17. ledna 2012 usnesením o zahájení trestního stíhání a skončilo zproštěním obžaloby. Žalovaná žalobci mimosoudně zaplatila 2.000,- Kč. Žalovaná uznala, že nárok na písemnou omluvu dán je.

Soud ze spisu Okresního soudu Praha - západ sp.zn. [REDAKCE] a z nesporných tvrzení účastníků má za prokazané, že trestní stíhání žalobce započalo dne 17. ledna 2012, kdy byl policejními orgány zadržen (po dobu 32 hodin). Následně byl žalobce vyslechnut a téhož dne bylo policejním orgánem Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje, Územní odbor Praha venkov – JIH vydáno usnesení pod č. j. [REDAKCE] zahájeno trestní stíhání proti žalobci pro zločin vydírání podle § 175 odst. 1, 2 písm. b) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*trestní zákoník*“) spáchaný ve spolupachatelství. Žalobce podal dne 18. ledna 2012 do protokolu stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání. Tato stížnost však byla usnesením Okresního státního zastupitelství Praha – západ ze dne 13. února 2012 vydaným pod sp. zn. [REDAKCE] zamítnuta jako nedůvodná. Proti trestnímu příkazu dne 22. dubna 2012 podal žalobce odpor s odůvodněním, že se nedopustil žádné trestné činnosti. Trestní příkaz byl tak zrušen. Bylo konáno hlavní líčení dne 20. června 2012 a dne 25. července 2012, kdy Okresní soud Praha - západ rozhodl rozsudkem pod sp. zn. [REDAKCE] tak, že žalobce je vinen z přečinu vydírání podle § 175 odst. 1 trestního zákoníku ve formě účastenství jako organizátor podle § 24 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku a byl odsouzen podle § 175 odst. 1 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku. Podle § 81 odst. 1 trestního zákoníku a § 82 odst. 1 trestního zákoníku mu byl výkon uloženého trestu podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání tří let. Proti předmětnému rozsudku podal žalobce dne 10. září 2012 odvolání s odůvodněním, že se nedopustil žádné trestné činnosti. Dne 1. listopadu 2012 pak Krajský soud v Praze pod sp. zn. [REDAKCE] rozhodl o odvolání, a to tak, že podle § 258 odst. 1 písm. d) tr.ř. napadený rozsudek zrušil a podle § 259 odst. 3 písm. a) trestního řádu znovu rozhodl tak, že se podle § 226 písm. b) trestního řádu zprošťuje žalobce obžaloby z přečinu vydírání podle § 175 odst. 1 trestního zákoníku formou účastenství jako organizátor podle § 24 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku, kterého se měl dopustit skutkem v napadeném rozsudku popsáním, neboť v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem.

Po takto provedeném dokazování má soud prokázán skutkový děj tak, že žalobce byl trestně stíhán, bylo proti němu vedeno přípravné řízení trestní po podání obžaloby pak řízení soudní, byl uznán vinným přečinem vydírání podle § 175 odst. 1 trestního zákoníku formou účastenství jako organizátor podle § 24 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku a nakonec po podání odvolání ze strany žalobce byl obžaloby zproštěn, když žalovaný skutek nebyl trestným činem. Rozsudek je pravomocný. **Vzhledem ke shora popsaným skutečnostem je tak zřejmé, že došlo k nezákonnému rozhodnutí orgánu státní moci**, a to usnesením policejního orgánu č. j. [REDAKCE] ze dne 18. ledna 2012 o zahájení trestního stíhání a dále rozsudkem Okresního soudu Praha – západ ze dne 25. července 2012 sp. zn. [REDAKCE], který byl následně zrušen.

Podle § 1 zák. č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, v platném znění, stát odpovídá za podmíněk stanovených tímto zákonem za škodu způsobenou při výkonu státní moci, podle § 2 se odpovědnosti za škodu podle tohoto zákona nelze zprostit, přičemž podle § 5 stát odpovídá za podmíněk stanovených v citovaném zákoně za škodu, která byla způsobena buďto rozhodnutím, nebo nesprávným úředním postupem.

Podle ust. § 7 odst. 1 cit. zákona, právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím mají účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda.

Podle ust. § 8 odst. 1 cit. zákona, nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán.

Podle § 31a zákona, o odpovědnosti za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem, bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nich k nemajetkové újmě došlo. V případech, kdy nemajetková újma vznikla nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí, přihlédne se při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění rovněž ke konkrétním okolnostem případu, zejména k celkové délce řízení, ke složitosti řízení, k jednání poškozeného, kterým přispěl k průtahům v řízení a k tomu, zda využil dostupných prostředků způsobilých odstranit průtahy v řízení, k postupu orgánů veřejné moci během řízení a k významu předmětu řízení pro poškozeného.

V posuzované věci soud činí tento právní závěr :

Pokud žalobce žádá odškodnění za své nezákonné trestního stíhání, pak každé zahájení trestního stíhání negativně ovlivňuje osobní život stíhaného, a to bez ohledu na výsledek trestního stíhání; dvojnásob to však platí u těch, jež skončí způsobem, který potvrdí nevinu obviněného. Je sice pravda, že do okamžiku právní moci rozhodnutí o vině je třeba ctít presumpci nevinu, avšak samotný fakt trestního stíhání je pro obviněného zátěží psychickou a mnohdy i finanční. Samotné zahájení trestního stíhání výrazně zasahuje do soukromého a osobního života jednotlivce, do jeho cti a dobré pověsti. Ústavní soud již ve svém nálezu sp. zn. IV. ÚS 428/05 ze dne 11. 10. 2006 (N 185/43 SbNU 115) vyšel z přesvědčení, že samotné trestní stíhání je způsobilé vyvolat vznik nemateriální újmy především tehdy, jedná-li se o obvinění "liché", což může vyplynout z pravomocného zprošťujícího soudního rozsudku, podle něhož se skutek, z něhož byl jednotlivce obviněn a obžalován, nestal, případně jej nespáchal obžalovaný, anebo skutek není trestným činem. Právní základ nároku jednotlivce na náhradu škody v případě trestního stíhání, které je skončeno zproštěním obžaloby, je třeba hledat nejen v ustanovení čl. 36 odst. 3 Listiny, ale v obecné rovině především v čl. 1 odst. 1 Ústavy, tedy v principech materiálního právního státu. Má-li stát být skutečně považován za materiální právní stát, musí nést objektivní odpovědnost za jednání svých orgánů či za jednání, kterým státní orgány nebo orgány veřejné moci přímo zasahují do základních práv jednotlivce. Stát nemá svobodnou vůli, nýbrž je povinen striktně dodržovat právo v jeho ideální (škodu nepůsobící) interpretaci. **Na jednu stranu je jistě povinností orgánů činných v trestním řízení vyšetřovat a stíhat trestnou činnost, na druhou stranu se stát nemůže zbavit odpovědnosti za postup těchto orgánů, pokud se posléze ukáže jako postup mylný, zasahující do základních práv.** V takové situaci není rozhodné, jak orgány činné v trestním řízení vyhodnotily původní podezření, ale to, zda se jejich podezření v trestním řízení potvrdilo - což se v předmětném případě nestalo (IV. ÚS 642/05).

.Musí-li jednotlivce snášet úkony prováděné orgány činnými v trestním řízení, musí v podmínkách materiálního právního státu existovat garance, že dostane, pokud se prokáže, že trestnou činnost nespáchal, odškodnění za veškeré úkony, kterým byl ze strany státu neoprávněně podroben. Pokud by taková perspektiva neexistovala, nebylo by možno trvat na povinnosti jednotlivce taková omezení v rámci trestního stíhání snášet [viz nálezy sp. zn. II, ÚS 590/08]. Orgány státu, nadané vrchnostenskou pravomocí a donucovacími prostředky, musejí velmi pečlivě vážit, zda své přesvědčení o oprávněnosti k tak razantnímu zásahu do práv a svobod občana, jímž je zahájení trestního stíhání, opírají o dostatek věrohodných a způsobilých důkazních prostředků.

Proto nejistota, kdy žalobce byl vystaven hrozbě uložení trestu odnětí svobody zcela zjevně existovala až do doby než rozhodl o odvolání soud odvolací, Žalobce je živnostník (je osobou

samostatně výtěžně činnou, jak vyplynulo z rozsudku OS Praha západ [REDAKCE] ze dne 25.7.2012), žijící a podnikající v malé obci a jeho podnikatelský úspěch a výnos záleží nejen na základě jeho dovedností, ale i na základě jeho pověsti, která byla probíhajícím trestním stíháním znevěrohodněna. Pokud se ale žalobce domnívá, že na základě výše popsanych důvodů požadovaná částka 1.500,-Kč odškodnění za každý den trestního stíhání je adekvátní, pak s tímto názorem nelze souhlasit. Odškodnění v případě nezákonného trestního rozhodnutí, které bylo zrušeno, přichází do úvahy dle relevantní judikatury Nejvyššího soudu ČR pouze v případech, kdy došlo i k zbavení osobní svobody pachatele, tedy v případě jeho uvazbení, nebo již realizovaného výkonu nepodmíněného trestu, přičemž tyto postupy se ukázaly později po zrušení rozhodnutí jako nezákonné. Tato částka, jak judikoval Nejvyšší soud se pohybuje od 500,- Kč do 1.500,- Kč za jeden den uvěznění. To však není případ posuzovaný, neboť žalobce ve výkonu vazby ani trestu nebyl. Lze ale přiznat žalobci odškodnění nemajetkové újmy v rozsahu 2.000,- Kč za každý měsíc co bylo vedeno proti němu trestní řízení. Za 9 měsíců (únor až říjen 2012) je to 18.000,- Kč, alikvotní částka za leden 2012 (od 18.1.2012 do konce tohoto měsíce) činí 903,- Kč; dohromady tedy 18.903,- Kč. Od této částky je však nutno odečíst to, co žalovaná poskytla, tedy 2.000,- Kč. Jako důvodný byl tedy shledán nárok do výše 16.903,- Kč.

Pokud jde o rozsudeční výrok III., byla žaloba v této části zamítnuta, neboť přiznaná satisfakce v peněžní formě v sobě omluvu již zahrnuje – viz též 30 Cdo 1684/10.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto dle ust. § 142 odst.1 o.s.ř., kdy bylo na místě přiznat žalobci náhradu účelně vynaložených nákladů řízení. Rozhodování o výši náhrady za nemajetkovou újmu, resp. o výši přiměřeného zadostiučinění obecně splňuje podmínky aplikace ust. § 136 o.s.ř., neboť neexistuje žádná exaktní metoda, jak stanovit přiměřenost zadostiučinění (resp. jeho výši). Za ne zcela příléhavý odhad výše budoucího zadostiučinění nemůže být žalobce v rámci náhrady nákladů řízení sankcionován. Podaří-li se žalobci prokázat příčinnou souvislost mezi nemajetkovou újmou mu způsobenou a nesprávným úředním postupem, je prokázán základ nároku a žalobce má v zásadě plný úspěch ve věci, i když mu je přiznáno zadostiučinění v jiné výši, než jakou v řízení uplatnil. Shodný závěr vyslovil i Ústavní soud ČR ve svém rozhodnutí sp.zn. I. ÚS 1310/09. Náklady řízení tak sestávají z odměny advokáta ve výši 1.780,- Kč za jeden úkon právní služby (příprava a převzetí zastoupení, podání žaloby, jednání dne 23.7.2014, jednání – vyhlášení rozsudku 31.7.2014 v hodnotě ½ úkonu), tedy za 4 úkony + 4 x režijní paušál po 300,- Kč, vše dle vyhl.č. 177/1996 Sb. + DPH 1.560,- Kč; celkem 8.990,- Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení opisu písemného vyhotovení k Městskému soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího v příslušném počtu vyhotovení.

V Praze dne 31. července 2014

JUDr. Otília Hrehová , v. r.
soudkyně

Za správnost: Jarošová